

การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567

Synthesis of Graduate Research on Thai Grammatical Teaching
in Primary School Level during 2004-2024

ณัฐเกียรติ เจริญสุข¹ และทรงภพ ขุนมธุรส²

Nuttakiad Jaroensook and Songphop khunmathurot

Received: November 25, 2024

Revised: March 15, 2025

Accepted: March 25, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา ระหว่างปี 2547-2567 และ 2) สังเคราะห์แนวโน้มการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567 โดยข้อมูลที่ได้นำมาศึกษา ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ ThaiLis โดยนำมาสังเคราะห์ในเชิงคุณลักษณะ และสังเคราะห์เชิงปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็น ดังนี้ 1.1) มหาวิทยาลัยที่มีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ 1.2) เนื้อหาที่มีการนำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ เรื่องมาตราตัวสะกด จำนวน 10 เรื่อง 1.3) ระดับชั้นที่มีการเลือกเป็นกลุ่มทดลองในการวิจัยมากที่สุด คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 เรื่อง 1.4) แนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แนวคิดการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ จำนวน 6 เรื่อง 1.5) การกำหนดวัตถุประสงค์ในงานวิจัยที่ถูกกำหนดมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์เพื่อสร้าง/พัฒนา/รูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมของการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 ข้อ 1.6) ประเภท ของงานวิจัยที่ถูกจัดทำมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 24 เรื่อง 1.7) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ถูกใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10

¹⁻² มหาวิทยาลัยนเรศวร; Naresuan University

เรื่อง 1.8) เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยมากที่สุด คือ การใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 13 เรื่อง และ 2) งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของทั้ง 10 มหาวิทยาลัย มุ่งเน้นไปที่การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การใช้สื่อ การใช้เทคโนโลยี การใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ มาบูรณาการกับการเรียนการสอน ที่สร้างให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและโลกเทคโนโลยี ที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วซึ่งจะส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, การสังเคราะห์, ระดับประถมศึกษา, หลักภาษาไทย

Abstract

The objectives of this research article were 1) to synthesize research on Thai grammatical teaching in primary school level during 2004-2024; and 2) to synthesize research trends on Thai grammatical teaching in primary School Level during 2004-2024. The data collected were research on Thai grammatical teaching in primary school level, using data from the ThaiLis website. The data were synthesized both qualitatively and quantitatively. The research results found that 1) the results of the data analysis according to the following issues: 1.1) the university that produced the most research on Thai grammatical teaching was Uttaradit Rajabhat University, 1.2) the content that was most used in the research was the topic of spelling rules, with 10 topics, 1.3) the grade level that was most selected as the experimental group in the research was Prathom suksa 3, with 6 topics, 1.4) the concept that was most used in the research was the concept of creating a set of skill-enhancing activities, with 6 topics, 1.5) the research objectives that were most determined were the objectives to create/develop/format/process of learning/learning activities/learning management plans, with 19 items, 1.6) the most commonly conducted research type was experimental research with 24 studies, 1.7) the most commonly used sampling method was purposive sampling with 10 studies, 1.8) the most commonly used research instrument was skill training with 13 studies; 2) research on Thai grammatical teaching in primary school level at all

10 universities focused on developing learning models, utilizing media, technology, and integrating various teaching techniques into teaching and learning. This approach enabled learners to achieve learning objectives and to respond to changes in society and the rapidly advancing technological world, which in turn promoted more engaging and effective learning.

Keywords: teaching management, synthesis, primary school level, Thai language grammar

บทนำ

การสอนหลักภาษาไทยเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาไทยที่ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการสื่อสารและการเรียนรู้ หลักภาษาไทยประกอบด้วยองค์ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา การสะกดคำ ไวยากรณ์ และการใช้ภาษาในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทย โดยได้กำหนดไว้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ 8 ประการ คือ สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 ที่ระบุไว้ว่า เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ สำหรับการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยนั้นยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วเท่านั้น แต่ยังเสริมสร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและความงดงามของภาษาไทย ในการเรียนรู้หลักภาษา

ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย การสร้างประโยคที่ถูกต้องและมีความหมาย รวมถึง การเข้าใจบทบาทของภาษาในบริบทต่าง ๆ อีกด้วย นอกจากนี้หลักภาษาไทย หรือเรื่องของหลักการ ใช้ภาษาไทยเป็นพื้นฐานที่ทำให้ผู้ใช้ภาษาไทยใช้ภาษาของตนเองได้อย่างถูกต้องแล้ว การเลือกวิธีเพื่อให้ ได้มาซึ่งการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการเข้าใจถึง หลักภาษาไทย หรือการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องนั้นก็เปรียบเสมือนเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ และแบบแผนซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นสิ่งที่สร้างให้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในด้านของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพอีกด้วย (เฉลิมลาภ ทองอาจ และคณะ, 2550) ซึ่งจะสอดคล้องกับฉัตรชนกานต์ เปรม พัฒนพันธ์ (2553) ที่ได้กล่าวว่าการสอนหลักภาษาไทยนั้นจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ ระดับประถมศึกษา หรือวัยเด็ก เพื่อที่จะสร้างให้ผู้เรียนนั้นมีความรู้และเข้าใจในหลักภาษาไทย ทั้งในด้านกฎเกณฑ์ โครงสร้าง และไวยากรณ์

นอกจากนี้ การเรียนและการสอนหลักภาษาไทยที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนในทุกช่วงชั้น แล้ว ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษานั้น ทุกสถาบันต่างให้ความสำคัญกับการสอน หลักภาษาไทยอย่างมาก จากการศึกษาและการค้นคว้างานวิจัยที่ผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์จาก งานวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2547 ถึง 2567 พบว่า ส่วนใหญ่ของงานวิจัยมีลักษณะเน้นที่หลักภาษาไทย ซึ่งทำให้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการค้นคว้างานวิจัยด้านนี้ รวมถึงเป็นแนวทางใน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้เห็นถึงแนวโน้ม การวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูผู้สอนและผู้เรียนในปัจจุบันอย่างมี ประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในระดับ ประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567
2. เพื่อสังเคราะห์แนวโน้มการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ระดับ ประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

1. สํารวจและทํการศึกษาข้อมูลของวิจัยด้านการเรียนและการสอนหลักภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในเว็บไซต์ ThaiLis ทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 28 เรื่อง

2. บันทึกข้อมูลลงในตาราง Microsoft Excel ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์เอง และตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องของข้อมูล

3. วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดกลุ่ม โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดประเด็นในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้ทั้งหมด 9 ประเด็น โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นจากข้อมูลที่มีความสำคัญในการสังเคราะห์แนวโน้มการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ระดับประถมศึกษาในอนาคต โดยมีประเด็น ดังนี้ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) จำนวนงานวิจัยเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย 3) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย 4) แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย 5) วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย 6) ประเภทของงานวิจัย 7) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย 8) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ และสรุปแยกเป็นประเด็นตามที่ได้วางไว้ โดยสรุปข้อมูลพร้อมทั้งจำแนกออกเป็นกลุ่มข้อมูล และนำข้อมูลดังกล่าวนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

5. วิเคราะห์ทิศทาง และแนวโน้มการวิจัยด้านการเรียนและการสอนหลักภาษาไทย เพื่อสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากผลของการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

6. นำเสนอข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ พร้อมทั้งให้ข้ออภิปรายเพิ่มเติม

สรุปผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567 พบว่า ข้อมูลในประเด็นที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ สามารถอธิบายและสรุปผลได้ ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน และจำนวนของงานวิจัย ได้แก่ ชื่อมหาวิทยาลัย ชื่อหลักสูตร จำนวนของงานวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนหลักภาษาไทย โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน และจำนวนของงานวิจัย

ชื่อมหาวิทยาลัย	ชื่อหลักสูตรหรือสาขาวิชา	จำนวนวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ)	จำนวนค้นคว้าอิสระ (ร้อยละ)	รวมจำนวน (ร้อยละ)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	การสอนภาษาไทย	2 (7.407)	-	2 (7.143)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	หลักสูตรและการสอน	1 (3.704)	-	1 (3.571)
	เทคโนโลยีการศึกษา	- (0.00)	1 (100.00)	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	หลักสูตรและการสอน	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยทักษิณ	หลักสูตรและการสอน	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	หลักสูตรและการสอน	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์	หลักสูตรและการสอน	7 (25.926)	-	7 (25.000)
	วิจัยและประเมินผลทางการศึกษา	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	เทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา	1 (3.704)	-	1 (3.571)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	หลักสูตรและการสอน	3 (11.111)	-	3 (10.714)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	หลักสูตรและการสอน	7 (25.926)	-	7 (25.000)
	การสอนภาษาไทย	1 (3.704)	-	1 (3.571)
	รวม	27 (100.00)	1 (100.00)	28 (100.00)

จากตารางที่ 1 พบว่า มหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัยด้านการเรียนและการสอนหลักภาษาไทยมี จำนวน 10 มหาวิทยาลัย ในเว็บไซต์ ThaiLis ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัยทักษิณ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมากที่สุดเท่ากัน ได้แก่ งานวิจัยของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.00 งานวิจัยของหลักสูตรวิจัยและการประเมินผลการศึกษาจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.571 และงานวิจัยของหลักสูตรการสอนภาษาไทย จำนวน 1 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.571 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ได้แก่ งานวิจัยหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.714 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการผลิตงานวิจัยด้านการสอนหลักภาษาไทยรองลงมา ได้แก่ งานวิจัยของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 7.143 รองลงมาคือมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ได้แก่ งานวิจัยหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.571 ซึ่งเท่ากับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งมีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ได้แก่ งานวิจัยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา จำนวน 1 เรื่อง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.571 ตามลำดับ

1.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มจร.	มร.นม.	มร.นว.	มรอ.	มจร.	มร.ชร.	รวมจำนวน (ร้อยละ)
หลักภาษาไทย	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (50.00)	-	1 (100.00)	-	-	-	1 (100.00)	-	6 (21.429)
ไตรยางศ์	-	-	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
ชนิดของคำ	-	-	-	1 (100.00)	-	-	-	-	-	1 (12.500)	2 (7.143)
มาตราตัวสะกด	-	-	-	-	-	1 (100.00)	-	5 (62.500)	-	4 (50.000)	10 (35.714)
การเขียนสะกดคำ	-	-	-	-	-	-	3 (100.00)	3 (37.500)	-	1 (12.500)	7 (25.000)
การอ่านสะกดคำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (12.500)	1 (3.571)
ชนิดและหน้าที่ของคำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (12.500)	1 (3.571)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	1 (100.00)	8 (100.00)	28 (100.00)

จากตารางที่ 2 พบว่า เนื้อหาที่มีการนำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ เรื่องมาตราตัวสะกด จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.714 รองลงมาคือ เรื่องการเขียนสะกดคำ จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.000 และรองลงมาคือ เรื่องหลักภาษาไทย จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.429 และรองลงมาคือ เรื่องชนิดของคำ คิดเป็นร้อยละ 7.143 และรองลงมาคือ เรื่องไตรยางศ์ การอ่านสะกดคำ และชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 1 เรื่อง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.571 ตามลำดับ

1.3 ระดับชั้นของกลุ่มทดลองในการวิจัย โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับชั้นของกลุ่มทดลองในการวิจัย

ระดับชั้น	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มรส.	มรณม.	มร.นว.	มรอ.	มจร.	มร.ชร.	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ประถมศึกษาปีที่ 1	-	-	-	-	-	-	-	4 (50.00)	-	1 (12.50)	5 (17.86)
ประถมศึกษา ปีที่ 2	-	-	-	-	-	1 (100.00)	1 (33.33)	1 (12.50)	-	2 (25.00)	5 (17.86)
ประถมศึกษาปีที่ 3	1 (50.00)	1 (100.00)	-	-	-	-	1 (33.33)	-	-	3 (37.50)	6 (21.43)
ประถมศึกษาปีที่ 4	1 (50.00)	-	1 (50.00)	-	-	-	1 (33.33)	1 (12.50)	-	-	4 (14.29)
ประถมศึกษา ปีที่ 5	-	-	-	-	1 (100.00)	-	-	1 (12.50)	-	2 (25.00)	4 (14.29)
ประถมศึกษาปีที่ 6	-	-	1 (50.00)	1 (100.00)	-	-	-	1 (12.50)	1 (100.00)	-	4 (14.29)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	1 (100.00)	8 (100.00)	28 (100.00)

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับชั้นที่มีการเลือกเป็นกลุ่มทดลองในการวิจัยมากที่สุดคือ ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.43 รองลงมาคือ ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.86 รองลงมาคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

1.4 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย จากการที่ได้ศึกษาแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยในเนื้อหาของหลักภาษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถสรุปได้ โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มรส.	มรณม.	มร.นว.	มรอ.	มจร.	มร.ชร.	รวมจำนวน (ร้อยละ)
1. การเรียนรู้แบบโครงการ	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
3. การใช้แผนการเรียนรู้	-	-	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
4. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	-	-	-	-	1 (100.00)	-	-	-	-	-	1 (3.571)
5. การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (100.00)	3 (37.50)	4 (14.286)
6. กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา	-	1 (100.00)	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
7. กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้	-	-	-	1 (100.00)	-	-	-	-	-	-	1 (3.571)
8. โปรแกรมทเรียน	-	-	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	1 (12.50)	2 (7.143)
9. การพัฒนาชุดกิจกรรมการสอน	-	-	-	-	-	-	-	3 (37.50)	-	1 (12.50)	4 (14.286)
10. การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย	-	-	-	-	-	-	-	1 (12.50)	-	-	1 (3.571)
11. การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ	-	-	-	-	-	-	1 (33.33)	2 (25.00)	-	3 (37.50)	6 (21.429)
12. การใช้เกม	-	-	-	-	-	-	1 (100.00)	2 (25.00)	-	-	3 (10.714)
13. การพัฒนาสื่อประสม	-	-	-	-	-	1 (100.00)	-	-	-	-	1 (3.571)
14. การใช้แผนผังกราฟิก	-	-	-	-	-	-	1 (33.33)	-	-	-	1 (3.571)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	1 (100.00)	8 (100.00)	28 (100.00)

จากตารางที่ 4 พบว่า แนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แนวคิดการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.429 รองลงมาคือ แนวคิดการพัฒนาชุดการสอน และการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 4 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.286 รองลงมาคือ แนวคิดการใช้เกม จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.714 รองลงมาคือ แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้แผนการเรียนรู้ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้ การสร้างแบบสอบวินิจฉัย การพัฒนาสื่อประสม และการใช้แผนผังกราฟิกที่มีจำนวนงานวิจัยเท่ากัน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.571 ตามลำดับ

1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยรายละเอียดได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มจร.	มร.นม.	มร.นว.	มร.อ.	มจร.	มร.ชร.	รวม จำนวน (ร้อยละ)
1. เพื่อสร้าง/พัฒนา/รูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมของการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้	-	-	2 (33.33)	1 (33.333)	1 (25.000)	1 (50.000)	2 (40.000)	6 (31.579)	1 (25.000)	5 (22.727)	19 (26.761)
2. เพื่อศึกษาปัญหา/ข้อมูลพื้นฐาน/วิเคราะห์ความต้องการ/แนวทาง	-	-	-	-	-	-	1 (20.000)	-	-	-	1 (1.408)
3. เพื่อศึกษาผล/ประสิทธิผล	2 (66.667)	-	-	1 (33.333)	-	-	-	-	-	5 (22.727)	8 (11.268)
4. เพื่อสร้างและหาคุณภาพ/ประสิทธิภาพ/ตรวจสอบคุณภาพ	-	-	1 (16.667)	-	1 (25.000)	-	-	6 (31.579)	1 (25.000)	7 (31.818)	16 (22.535)
5. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์/ความสามารถ/ทักษะ	-	2 (66.667)	1 (16.667)	-	2 (50.000)	1 (50.000)	2 (40.000)	-	1 (25.000)	3 (13.636)	12 (16.901)
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ/ความคิดเห็น/เจตคติ	-	1 (33.333)	2 (33.333)	1 (33.333)	-	-	-	7 (36.842)	1 (25.000)	2 (9.091)	14 (19.718)
7. เพื่อประเมินประสิทธิผล/ประสิทธิภาพ/ปรับปรุงรูปแบบ	1 (33.333)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (1.408)
รวม	3 (100.00)	3 (100.00)	6 (100.00)	3 (100.00)	4 (100.00)	2 (100.00)	5 (100.00)	19 (100.00)	4 (100.00)	22 (100.00)	71 (100.00)

จากตารางที่ 5 พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ในงานวิจัยที่ถูกกำหนดมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์เพื่อสร้าง/พัฒนา/รูปแบบ/กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมของการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 26.761 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพ/ประสิทธิภาพ/ตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 16 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.535 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจ/ความคิดเห็น/เจตคติ จำนวน 14 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 19.718 รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์/ความสามารถ/ทักษะ จำนวน 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 16.901 รองลงมาคือ เพื่อศึกษาผล/ประสิทธิผล จำนวน 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 11.268

รองลงมาคือ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา/ข้อมูลพื้นฐาน/วิเคราะห์ความต้องการ/แนวทาง และ วัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผล/ประสิทธิภาพ/ปรับปรุงรูปแบบ จำนวน 1 ข้อเท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 1.408 ตามลำดับ

1.6 ประเภทของงานวิจัย โดยในรายละเอียดได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงประเภทของงานวิจัย

ประเภทของงานวิจัย	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มจร.	มรณม.	มร.นว.	มจร.	มจร.	มร.ชร.	รวม จำนวน (ร้อยละ)
1. การวิจัยและพัฒนา (Research & Development)	-	-	-	-	1 (100.00)	-	1 (33.33)	1 (12.50)	1 (100.00)	-	4 (14.29)
2. การวิจัยเชิงทดลอง	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	-	1 (100.00)	2 (66.67)	7 (87.50)	-	8 (100.00)	24 (85.71)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	1 (100.00)	8 (100.00)	28 (100.00)

จากตาราง 6 พบว่า ประเภทของงานวิจัยที่ถูกจัดทำมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 24 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ การวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนา (Research & Development) จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

1.7 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยในรายละเอียดได้แสดงไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 7 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มจร.	มรณม.	มร.นว.	มจร.	มจร.	มร.ชร.	รวม จำนวน (ร้อยละ)
1. การเลือกแบบเจาะจง	1 (50.00)	-	-	-	-	-	1 (33.33)	6 (75.00)	1 (100.00)	1 (12.50)	10 (35.71)
2. การสุ่มอย่างง่าย	-	-	-	-	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (33.33)	-	-	-	3 (10.71)
3. การสุ่มแบบหลายขั้นตอน	-	-	-	-	-	-	1 (33.33)	1 (12.50)	-	-	2 (7.14)
4. การสุ่มแบบกลุ่ม	-	1 (100.00)	2 (100.00)	-	-	-	-	-	-	1 (12.50)	4 (14.29)
5. ไม่ได้ระบุการสุ่ม	1 (50.00)	-	-	1 (100.00)	-	-	-	1 (12.50)	-	6 (75.00)	9 (32.14)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	1 (100.00)	8 (100.00)	28 (100.00)

จากตารางที่ 7 พบว่า วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่ถูกใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาคือ วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือ วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 3 เรื่อง

คิดเป็นร้อยละ 10.71 รองลงมาคือ วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.14 และมีงานวิจัยที่งานวิจัยไม่ได้วิธีการสุ่มไว้ จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.14 ตามลำดับ

1.8 เครื่องมือวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการ และ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

8.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 8 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มรธ.	มรณม.	มร.นว.	มรธ.	มจรธ.	มร.ชร.	รวมจำนวน (ร้อยละ)
แนวคิด	-	-	-	1 (100.00)	-	-	-	-	-	-	1 (3.23)
รูปแบบการสอน	1 (50.00)	1 (100.00)	-	-	-	-	1 (33.33)	-	-	-	3 (9.68)
สื่อและเทคโนโลยี	-	-	1 (50.00)	-	1 (100.00)	1 (50.00)	1 (33.33)	3 (33.33)	1 (100.00)	4 (44.44)	12 (38.71)
แบบทดสอบ	1 (50.00)	-	-	-	-	-	-	1 (11.11)	-	-	2 (6.45)
แบบฝึกทักษะ	-	-	1 (50.00)	-	-	1 (50.00)	1 (33.33)	5 (55.56)	-	5 (55.56)	13 (41.935)
รวม	2 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	1 (100.00)	1 (100.00)	2 (100.00)	3 (100.00)	9 (100.00)	1 (100.00)	9 (100.00)	31 (100.00)

จากตารางที่ 8 พบว่า เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยมากที่สุด คือ การใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.935 รองลงมาคือ การใช้สื่อและเทคโนโลยี จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.71 รองลงมาคือ การใช้รูปแบบการสอน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.68 รองลงมาคือ การใช้แบบทดสอบ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.45 รองลงมาคือ การใช้แนวคิด จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

1.9 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 9 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	มช.	มทช.	มมส.	มร.ชม.	มรธ.	มรณม.	มร.นว.	มรธ.	มจร.	มร.ชร.	รวมจำนวน (ร้อยละ)
แบบวัดผลสัมฤทธิ์	2 (40.000)	1 (25.000)	2 (33.33)	1 (33.33)	1 (50.00)	1 (33.33)	-	5 (20.83)	1 (33.33)	8 (26.67)	22 (25.00)
แบบทดสอบทักษะ	-	1 (25.000)	-	-	-	-	-	3 (12.50)	-	1 (3.33)	5 (5.68)
แบบวัดความสามารถ	-	-	-	-	-	-	3 (37.50)	-	-	-	3 (3.41)
แผนการจัดการเรียนการสอน	2 (40.000)	1 (25.000)	1 (16.67)	1 (33.33)	-	1 (33.33)	2 (25.00)	2 (8.33)	-	6 (20.00)	16 (18.18)
แบบสอบถาม/ประเมินความพึงพอใจ	1 (20.000)	1 (25.000)	2 (33.33)	1 (33.33)	-	-	1 (12.50)	7 (29.17)	1 (33.33)	7 (23.33)	21 (23.86)
แบบฝึกทักษะ	-	-	-	-	-	-	1 (12.50)	7 (29.17)	-	6 (20.00)	14 (15.91)
อื่น ๆ	-	-	1 (16.67)	-	1 (50.00)	1 (33.33)	1 (12.50)	-	1 (33.33)	2 (2.67)	7 (7.96)
รวม	5 (100.00)	4 (100.00)	6 (100.00)	3 (100.00)	2 (100.00)	3 (100.00)	8 (100.00)	24 (100.00)	3 (100.00)	30 (100.00)	88 (100.00)

จากตารางที่ 9 พบว่า เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 22 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.000 รองลงมาคือ แบบสอบถาม/ประเมินความพึงพอใจ จำนวน 21 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.86 รองลงมาคือ การใช้แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 16 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาคือ การใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.91 รองลงมาคือ การใช้แบบทดสอบทักษะ จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.68 รองลงมาคือ การใช้แบบวัดความสามารถ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.41 และการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลในการวิจัยแบบอื่น ๆ จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.96 ตามลำดับ

2. ผลการสังเคราะห์แนวโน้มการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ระดับประถมศึกษา พบว่า ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวโน้มงานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา โดยจำแนกตามงานวิทยานิพนธ์ออกเป็น 14 กลุ่ม ได้แก่ 1) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการใช้แผนการเรียนรู้ 4) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ 6) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา 7) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบกิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้ 8) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบโปรแกรมบทเรียน 9) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการพัฒนาชุดกิจกรรมการ

สอน 10) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย 11) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ 12) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการใช้เกม 13) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการพัฒนาสื่อประสม 14) งานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการใช้แผนผังกราฟิก ซึ่งแนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แนวคิดการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดงานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะนั้นมีความนิยมอย่างมากในการใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้านหลักภาษา ในระดับประถมศึกษา อาจกล่าวได้ว่างานวิทยานิพนธ์ที่ใช้แนวคิดการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะเป็นงานวิทยานิพนธ์ที่ค่อนข้างได้รับความนิยมและสามารถแก้ปัญหาในด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ แนวคิดการพัฒนาชุดการสอนและการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 4 เรื่องเท่ากัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักภาษาไทย ในระดับประถมศึกษานั้นมีความนิยมน้อยกว่ามาก อาจเนื่องมาจากด้วยเหตุผลของความแปลกใหม่ และความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลำดับถัดมา คือ แนวคิดการใช้เกม จำนวน 3 เรื่อง อาจด้วยสาเหตุที่ผู้เรียนหรือกลุ่มทดลองนั้นอยู่ในระดับประถมศึกษาจึงทำให้การเลือกเล่นเกมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี และแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้แผนการเรียนรู้ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้ การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย การพัฒนาสื่อประสม และการใช้แผนผังกราฟิกที่มีจำนวนงานวิจัยเท่ากัน จำนวน 1 เรื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการสังเคราะห์งานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการเรียนและการสอนหลักภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2567 ทำให้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลออกมาในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยภาพรวม พบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีการผลิตงานวิจัยด้านการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสองมหาวิทยาลัยที่ได้กล่าวมานั้นได้เปิดสอนด้านการสอนภาษาไทยในระดับบัณฑิตศึกษามาอย่างยาวนาน ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นว่า

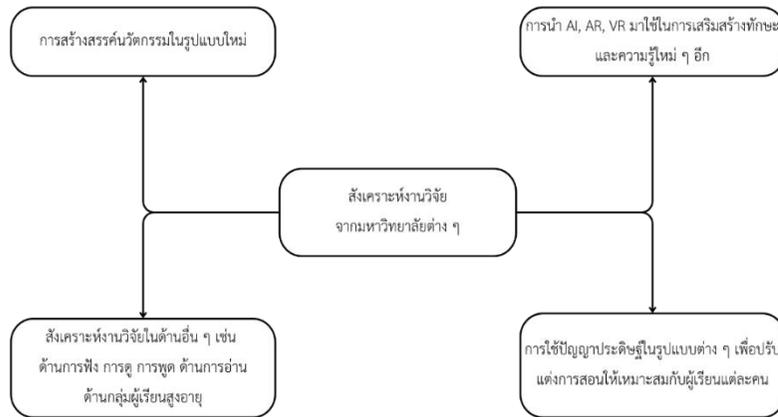
การศึกษาในด้านการสอนหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษา แม้ว่าจะมีการศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนที่น้อยแต่โดยภาพรวมแล้วมีการศึกษาในจำนวนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี การศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดผลงานด้านการวิจัยด้านหลักภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้ง 10 แห่ง ได้มุ่งเน้นไปที่การวิจัยเพื่อพัฒนาในด้านผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ความสามารถ กล่าวคือเนื่องจากการเรียนการสอนในด้านหลักภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สังเกตได้จากปัญหาและอุปสรรคที่พบได้จากจำนวนปัญหาที่มีจำนวนมากและหลากหลาย อ้างอิงจากการศึกษาจากข้อมูล ปัญหาการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-net) การทดสอบภายในโรงเรียน ปัญหาเรื่องทักษะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ การอ่าน การพูด การเขียน การฟัง และการใช้หลักภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เกมปริศนาหลักภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ปัฐพี สนิธิพันธ์, 2561) และผลการเรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องหลักภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (แสงงาน คำทา, 2552) หรือการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ทัศนียา แก้วคงคำ, 2550) ซึ่งงานวิจัยของทั้ง 10 มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทการวิจัยเชิงทดลอง โดยพบจากงานวิจัยระดับปริญญาโททั้งหมด เนื่องจากนักวิจัยเป็นครูที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่ได้สืบค้นทั้งหมดจึงเป็นนักเรียนที่นักวิจัยเองเป็นครูผู้สอนอยู่ และมีงานวิจัยที่ได้ทำการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยจะเป็นการเน้นไปที่การพัฒนาแบบการสอนขึ้นมาใหม่ เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนในระดับต่าง ๆ เช่น การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทย เรื่องหลักภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (อรรวรรณ อรุณวิภาส, 2553) การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้สะกดคำภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ฤทัยรัตน์ ทิพวรรณ, 2548) การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ทองสุข วงศ์ทิพย์, 2550) และงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยทั้ง 10 แห่งครูผู้สอนได้เลือกใช้นวัตกรรมด้านรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนากลุ่มตัวอย่างเนื่องจากรูปแบบการสอนที่หลากหลายจะสามารถช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ และยังทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่ในบริบทที่มีความแตกต่างกัน การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายจึงช่วยตอบสนองต่อความหลากหลายนั้นได้ดี เช่น ผู้เรียนบางคนอาจเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นจากการฟัง ในขณะที่บางคนอาจเรียนรู้ได้ดีจากการปฏิบัติจริง นอกจากนี้แล้วการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนอย่างต่อเนื่องนั้นจะ

สามารถช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยจากทั้ง 10 มหาวิทยาลัยยังได้มีการใช้นวัตกรรมประเภทสื่อ และเทคโนโลยีมาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการเข้าสู่ยุค 4.0 ของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นสังคมยุคดิจิทัลอีกด้วย เช่น งานวิจัยการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ทองสุข วงศ์ทิพย์, 2550) ที่ได้มีการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะที่มีบูรณาการร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้จะมุ่งเน้นไปที่การทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด การวิเคราะห์ อย่างมีวิจารณญาณ อีกทั้งยังได้สร้างให้เกิดความคิดสร้างสรรค์แก่ตัวผู้เรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลยังเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้รับข้อมูลย้อนกลับจากนักเรียนอย่างรวดเร็ว และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองในทันที ซึ่งช่วยให้การประเมินผลการเรียนและการพัฒนา นักเรียนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ด้วยความสร้างสรรค์ของงานวิจัยทั้ง 10 มหาวิทยาลัยที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านทักษะของหลักภาษาไทย ทำให้ในปัจจุบันสามารถมองเห็นทิศทางและแนวโน้มของการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทย ที่มีกรวิจัยเพื่อมุ่งเน้นไปที่การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ การใช้สื่อ การใช้เทคโนโลยี การใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ มาบูรณาการกับการเรียนการสอน ที่สร้างให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ถูกสร้างขึ้นตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการพัฒนาทักษะการสนทนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับครูผู้สอน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและโลกเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมทางการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนก็เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา การพัฒนาการสอนจึงทำให้ครูผู้สอนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และวิธีการสอนที่ทันสมัย ซึ่งส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ ดังนั้นการพัฒนาการสอนช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และพัฒนาทักษะได้ตามความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการเรียนรู้ในภาษาไทยของตนเอง อีกทั้งงานวิจัยจากทั้ง 10 มหาวิทยาลัยยังได้มีการวิจัยที่มีการบูรณาการร่วมกับกระบวนการวิชา และศาสตร์อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจ และสร้างให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ในเวลาเดียวกันได้อีกด้วย

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่ามีการใช้รูปแบบการสอนเป็นส่วนมาก อาจจะเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรและแนวทางการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มการบูรณาการแนวคิดด้าน Active Learning เช่น การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงหลักภาษาไทยกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทยุคดิจิทัล 4.0 จึงควรมีการนำนวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำ AI, AR, VR มาใช้ในการเสริมสร้างทักษะและความรู้ใหม่ ๆ อีกทั้งยังมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อปรับแต่งการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ทำให้การเรียนการสอนในยุคนี้มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายกว่าที่เคยเป็นมา และควรมีการนำผลการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะด้านหลักภาษาไทย และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การบูรณาการและประยุกต์ใช้ร่วมศาสตร์อื่น ๆ ต่อไป อีกทั้งยังพบว่า ควรมีการศึกษาตัวอย่างงานวิจัยเหล่านั้นมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยในอนาคตต่อไป จึงควรมีการ

สังเคราะห์ในประเด็นที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้นเกี่ยวกับเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอน เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการทำงานและที่มาเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ และในทางเดียวกันควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการฟัง การดู การพูด ด้านการอ่าน ด้านกลุ่มผู้เรียนสูงอายุ ด้านการจัดการเรียนการสอนในทักษะหลักภาษาไทย ในระดับมัธยม ด้านการจัดการเรียนการสอนในทักษะภาษาเพื่อ การสื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทอื่น ๆ มากขึ้น นอกจากนี้แล้วการบูรณาการแนวคิดจากศาสตร์อื่น ๆ กับการสอนหลักภาษาไทยนั้นมีการนำแนวคิดจากศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการสอนหลักภาษาไทย เช่น จิตวิทยาการเรียนรู้ (Educational Psychology) ซึ่งช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและปรับการสอนให้เหมาะสม วาทกรรมวิเคราะห์ (Discourse Analysis) และวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) ที่ใช้ศึกษาการใช้ภาษาไทยในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและอาชีพ เช่น ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว และภาษาไทยเพื่อธุรกิจ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทที่กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉัตรชนกานต์ เปรมพัฒนพันธ์. (2553). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ และคณะ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการเขียนโดยใช้ทฤษฎีกระบวนการเขียนเชิงปัญญาร่วมกับกลยุทธ์พุทธิปัญญาและอภิปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 45(1), 18–35.
- ทองสุข วงศ์ทิพย์. (2550). *การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

- ทัศนียา แก้วคงคำ. (2550). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ปัฐพี สนธิจันทร์. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เกมปริศนา หลักภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ฤทัยรัตน์ ทิพวรรณ. (2548). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้สะกดคำภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- แสงงาน คำทา. (2552). ผลการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมบทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องหลักภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรวรรณ อรุณวิภาส. (2553). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทย เรื่องหลักภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.